

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 9

81. ARGANG
10. MAI

1 9 6 9

MASSE- MEDIA?

SE SIDE 136

«VENSTRE- EKSTREM- ISTENES ARV»

SE SIDE 140

«FARSAN» SOM ER «MANI- PULERT»

SE SIDE 138

TRE STORE NORSKE OVERSETTEL- SER I HØST

SE SIDE 140

● I følge Boston-avisen «The Pilot» viser en undersøkelse i Worcester bispedømme i nordøststatene at hele 42 prosent av områdets katolikker ikke engang hadde hørt at det hadde vært noe som het Det annet Vatikanconsil. Undersøkelsen er lagt frem i en rapport på 321 sider av områdets katolske biskop og avslører meget oppsiktsvekkende fakta om Konsilet og legfolket.

Biskop Flanagan uttaler at en ting allerede er klart: Bispedømmet står overfor en enorm oppgave når det gjelder voksen-opp-læringen.

Oppgaven må imidlertid løses, sier han. En meget stor del av våre legfolk forstår ennå ikke noe av kirkemøtets dyptgående lære.

Selv om mange er klar over dagens forandringer i Kirken, forbin-der de ikke disse ting med Konsilet og dets uttalelser.

● (KNA) Det har med stor inter-esse blitt kjent i Roma at pave Paul VI i en tale under audiensen den 23. april ga sitater fra et verk av den hollandske dominikanerpa-ter Schillebeecks bok om Kirken og Konsilet. Ifølge bladet «Message-ro» er hendelsen «et bevis på pa-vens høyaktelse for den holland-ske teolog».

● En kjent katolsk legmann ble nylig arrestert under de brasilianske biskopers konferanse i Rio de Janeiro. Den arresterte, Tibor Sulik er president i den internasjonale katolske arbeider-aksjon, formann i de brasilianske biskopers kommi-

sjon for Fred og Rettferdighet og en rådgiver for landets Caritas-organisasjon. Soldater væpnet med maskinpistoler førte ham bort, og hendelsen sees som et nytt tegn på den økende spenning mellom de progressive katolikker i Brasil og myndighetene, skriver Catholic Herold.

● Brooklyn-avisen «The Tablet» forteller om en konferanse av dele-gerte for 38 000 katolske prester som har funnet sted i New Orleans. De vel 300 utsendingene var knapt «ung-tyrkere», skriver avisens med-arbeider, gjennomsnittsalderen var 43 år. To prosent var under 30, fire prosent over 60. Men i klare ut-talelser gikk de imidlertid inn for standpunkter som noen vil regne for «meget radikale»:

Møtet uttrykte sin beklagelse over at straffe-tiltak gjennomføres mot enkelte prester uten at de har fått mulighet for en upartisk un-dersøkelse av sitt forhold. Prester som kommer i konflikt med autori-teten har krav på en slik un-dersøkelse og hjelp.

Møtet nevnte også at et antall prester trer tilbake fra sin gjerning. Men siden det er et stort behov for menn som kan tjene Kirken på forskjellige felter, ber man om at stillinger i Kirkens undervisnings-arbeide, i administrasjonen og på det sosiale felt blir gitt til disse.

● De private skolene trenger hardt til finansiell hjelp hvis de skal kunne gjøre en innsats, skriver erkebiskopen av Sydney, kardinal Gilroy i en artikkel i bispedømmets kirkeblad. Bare i hans eget erkebis-pedømme trenges det et millionbe-løp årlig i støtte. Da den katolske kirke selv ikke rår over disse mid-ler, må det bli en oppgave for for-bundsregjeringen og de enkelte sta-ter å støtte de katolske skoler i Au-stralia, sier han. (KNA)

● Pave Paul skal som meldt i dagspressen besøke Genève i første halvdel av juni i anledning av 50-års jubileet i ILO, The Internati-onal Labour Organisation. Under oppholdet vil paven også oppholde seg en stund i Kirkenes Verdens-råds sekretariat. I en erklæring som Verdensrådet har sendt ut heter det at besøket er et ytterligere bevis på viljen og ønsket om å utdype fel-lesskapet og samarbeidet med andre kirkesamfunn.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy-messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44		9.00 9.45 og	11.00 19.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35 18.00	11.00 —
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		8.45 11.30 18.30	10.00 —
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		8.30	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 153244		11.00	9.30
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 21 25 87			10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	11.00
BERGEN: St. Paul kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15 410		9.00 19.00	11.00 —
Vår Frue kirke, Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707		9.30 19.00	— —
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelenstgt. 1, tlf. 83 20 19.		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongens gt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgt. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haralds gt. 21, tlf. 23 195		8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 21 266		8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225		8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannstgt. 3, tlf. 52 550		—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romerikstgt. 1, tlf. 71 28 85		8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038		—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverres gt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonstgt. 49, tlf. 53 765		17.30	—
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30 19.00	10.45
STAVANGER: St. Svitbun kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.00	10.30
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordstgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214		8.45 19.00	11.00 —
St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteim kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29		8.30	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: Vor Frue kirke, Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 50, tlf. 81 050		6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31. VIII)		19.00 8.00	10.30 10.30
(St. Elisabeth institutt, tlf. 1392)			
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30

KRISTI HIMMELFERD:

LA ALLE BLI ETT

I italieneren Pier Paolo Pasolinis flerprisbelønnede filmatisering av MATTEUS-EVANGELIET, gestaltes Kristus av en spansk student, Enrique Irazoqui.

«Dette var Jesu ord. Så løftet han blikket mot himmelen og sa: Far, timen er kommet. La herligheten lyse om din sønn, for at din sønn kan kaste glansen over deg: Du har gjort ham til herre over hele menneskeslekten, for at han skal gi evig liv til alle dem som du har gitt ham. Og det evige liv, det er å kjenne deg, den ene, sanne Gud, og ham du har utsendt, Jesus Kristus. Jeg har kastet glans over deg på jorden ved å fullføre det verk du ga meg å gjøre. Så gi meg nå, Far, den herlighet hos deg som jeg hadde før verden var til.

Jeg har åpenbart ditt navn for de mennesker du tok ut fra verden og ga meg. De var dine, og du har gitt dem til meg, og ditt bud har de holdt. Nå vet de at alt du har gitt meg virkelig er fra deg. Jeg har gitt videre til dem alt hva du har sagt meg, og de har tatt imot det. Og de har erkjent for visst at jeg er kommet fra deg, de har trodd at du har utsendt meg. For dem ber jeg — ikke for verden, men for dem som du har gitt meg, fordi de er dine. Alt mitt er ditt, som ditt er mitt, og min herlighet lyser i dem.

Nå er jeg ikke lenger i verden, men de er i verden, jeg er på vei til deg, Hellige Far. Bevar i ditt navn dem du har gitt meg, så de kan være ett som vi. Så lenge jeg var hos dem, bevarte jeg dem i ditt navn, dem du har gitt meg, jeg vaktet dem vel og ingen av dem er gått tapt, unntatt den mann som måtte gå under for at Skriften skulle gå i oppfyllelse. Og nå kommer jeg til deg, men dette sier jeg mens jeg ennå er i verden, så de kan eie min glede, full og hel. Jeg har brakt dem ditt ord, og verden har lagt dem for hat fordi de ikke hører den til, slik som heller ikke jeg hører verden til. Jeg ber deg ikke om å ta dem bort fra verden, men om å bevare dem fra det onde. De hører ikke verden til, som heller ikke jeg hører den til. Hellige dem gjennom sannheten. Ditt ord er sannhet. Som du har sendt meg til verden, har jeg sendt

dem til verden. Og for deres skyld vier jeg meg selv som offer — for at også de gjennom sannheten skal være viet til deg.

Jeg ber ikke for dem alene, men også for dem som ved deres ord kommer til å tro på meg: La alle bli ett, slik som du, Far, er i meg og jeg i deg — la også dem være ett i oss, så verden kan tro at det er du som har sendt meg. Den herlighet du har gitt meg, har jeg gitt dem, for at de skal være ett som vi er ett — jeg i dem og du i meg. Ja, måtte de være i fullkommen enhet, så verden kan forstå at du har sendt meg, og at du elsker dem med den samme kjærlighet som du har til meg. Far, jeg vil at der hvor jeg er, skal også de som du har gitt meg være hos meg, så de kan se min herlighet — den som du har gitt meg fordi du elsket meg før verdens grunnvoll ble lagt. Rettferdige Far, verden kjenner deg ikke, men jeg kjenner deg og disse har forstått at du har sendt meg, jeg har latt dem lære ditt navn å kjenne og skal gjøre det igjen, så den kjærlighet du har hatt til meg også kan være i dem, og jeg selv i dem.»

(Vigilien for Kristi himmelferd — fra Gunnes-oversettelsen av det nye testamente.)

REDAKSJONELT:

ER DET NØDVENDIG?

Redaksjonen fikk et kort fra en svensk leser siste uke, der sto det bl. a.: «Tack för St. Olav som kom idag. Märkeligt att en katolsk tidning skall behöva gå över flera utländska kanaler för att få en så stimulerande nyhet som den där om vad våra biskopar hade för sig vid sin senaste träff.»

Nå, så veldig merkelig er det vel ikke, moderne journalistikk over hele verden er basert på at man må gå omveier for å få tak i stoff man mener man har god bruk for. Men er det nødvendig å være så utålmodig i Kirken? Får man ikke skitne hender av å benytte seg av «lekasjer»?

Svaret, efter vår mening, er dette: Nei, det er ikke alltid

nødvendig. Og det finnes mange «smutsige» hender i presseryrket. Men i enkelte situasjoner er samtidig pressefolkernes frie stilling og deres evne til å gå på tvers av de vanlige kanaler temmelig påkrevet. Vi mener det var nødvendig når det gjaldt bispekonferansens siste møte. Vi mente det var forsvarlig da vi i sin tid offentliggjorde «lekasjen» om flertallets innstilling i den pavelige kommisjon for fødselskontrollspørsmålet.

Som de nordiske biskoper selv sier, bør nemlig den hemmelige behandling av forskjellige saker — når mulig — innskrenkes. Offentlighet om sakene er snarere en fordel enn til skade.

Red.

PAVEAPPELL TIL JESUITTENE (SE SIDE 137)

EN KLOVN

Dette er en betraktning over menneskelige svakheter, hvem skulle være nærmere enn klovnene til å holde den?

Historien begynte egentlig da jeg fikk nyss om at en latinamerikansk biskop hadde mellomlandet i Akersveien 5 — underveis til en eller annen konferanse, på ferie — hva vet man om slikt? Neste morgen dro jeg som så ofte før opp i tredje etasje bare for å se mennesker — og for å starte arbeidet med en kvikk kopp kaffe.

Det gjelder jo å utsette det øyeblikk da man må skrive.

Gangen i tredje var øde, den kjempe-messige potteplanten i den ene enden strakte seg mot meg i ensomheten. Jeg skulle til å ta i døren til spisesalen da jeg hørte en meget bestemt og myndig røst som snakket og snakket på et ganske uforståelig sprog.

Aha, tenkte jeg. Den fremmede biskopen. Han doserer for de stakkars prestene. Best jeg ikke går inn, er visst litt ubarbert idag . . .

Samtidig ble jeg stående på samme flekken og klø meg i håret: det var da et underlig sprog? Spansk var det ikke, knapt portugisisk heller, hørtes ikke sånn ut ihvert fall. Kanskje en jungeldialekt . . . ?

Dialekt, tull. Prestene i Oslo er da ikke vant med dialektene oppover Amasonfloden.

Jeg listet meg ut på kjøkkenet til den blide søsteren, stemmen fortsatte i det fjerne sitt mystiske foredrag. Jeg syntes ikke det var så rart at ingen svarte heller, en fremmed biskop kan holde enetale en stund.

På kjøkkenet sa jeg til søster: — Er det den fremmede biskopen som kaffe-snakker så voldsomt der inne?

— Neei, han er reist igjen, han.

— Men hvem er det da da?

— A, pastor K., antagelig . . .

Jeg gikk tilbake like klok, lyttet igjen. Samme ordflommen, det samme merkelige sproget. Pastor K.? Nepppe. Jeg skjøv forsiktig døren opp og bukket for sikkerhets skyld flere ganger dypt.

Pastor K. satt alene ved frokostbordet og leste Arbeiderbladet. Helt alene.

WORLD COMMUNICATION DAY 18. MAI:

«FAMILIEN I

Moderne massemedia og familien — den katolske kirke har ikke valgt et uaktuelt emne akkurat for sin World Communication Day 1969. Når dette skrives trues NRK med rettssak fordi man sendte Ingmar Bergmans «Riten» inn i de tusen stuer, det er dog bare en detalj i hele bildet. Familiens fellesskap, ja døgnrytme forandres under presset fra radio, fjernsyn, film og ukepresse, gamle tabuformer bryter i stykker på godt og ondt, mennesker man ikke har visst eksisterte blir familiens personlige kjendiser, fjernstyrt. Og så videre. Ikke til å undres på at Kirken tar disse tingene alvorlig.

Den 18. mai, mens de fleste i Norge forøvrig bare langsomt våkner ef-

ter nasjonalfestingen, skal hele den katolske verden forsøke å tenke gjennom noen av disse problemer. Og i prekener, artikler og foredrag kommer den enkelte katolikke til å bli oppfordret til på ett personlig vis å bruke sin fornuft og sin tro under bedømmelsen.

Det er store og positive trekk ved «massemedia-revolusjonen». De moderne massemedia forener menneskene mer enn de splitter, det ser man tydelig i familielivet. Om «den stille skumringsstund» blir borte, får man til gjengjeld av og til intelligente diskusjoner og brytninger om programmer og filmer. Familien får en mulighet til å tilpasse seg — på sin egen måte — dagens verden osv. På den annen side kan ukontrollert og meningsløst bruk av de samme media ødelegge balansen i familielivet og knuse det under for mange og for sammensatte inntrykk.

Mange katolikker vil uten tvil spørre seg selv om ikke mye av den

● Den første internasjonale økumeniske konferanse som har vært holdt i Spania fant sted ved månedsskiftet april—mai. Msgr. Jean Francois Arrighi fra Enhetssekretariatet i Roma møtte som den katolske kirkes representant og holdt foredrag om dagens katolske kirke i Europa. (KNA)

● De tyske biskoper har av innsamlede midler fra fjorårets advent-kollekt gitt over 20 millioner D-mark til den katolske kirkes hjelpeprosjekter i Latin-Amerika.

● En katolsk prest, Marino Shkurti ble sammen med et medlem av sin menighet henrettet i Albania den 26. november ifjor, melder KNA. Pastor Shkurti flyktet sammen med en gruppe fra kirken i Oboti over grensen mot Jugoslavia, men ble fanget og utlevert som «reaksjonær». Andre i gruppen fikk fra 20 til 27 års fengsel.

Likevel fortsatte talen et sted bak ham.

— Hvem er det du snakker med? spurte jeg mistenksomt.

— Hm? A det, jeg har glemt å slå av radioen. Det går et program på samisk akkurat nå, helt uforståelig forstår du.

Han snudde seg og slo av, pekte på kaffekjelen, jeg fikk finne meg en kopp.

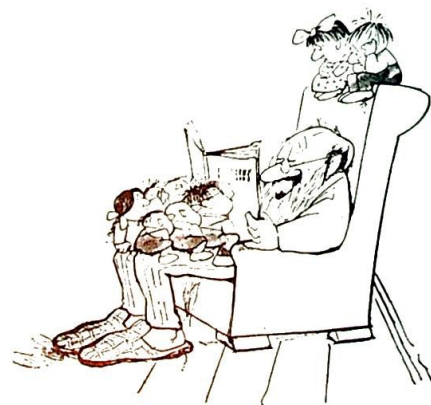
Inledningsvis sa jeg noe om at dette skulle være en betraktning om menneskelig svakheter.

Hva jeg mener med det?

Nei, sandelig om jeg egentlig vet, jeg har kanskje tapt tråden . . .

Eller skulle det vært en slags preken? Om hvordan vi strever for å behandle viktige personer på en ganske unaturlig måte — uten å mene noe vondt med det.

Snarere tvert om.

STØTT ST. OLAV

GI ET ÅRSABONNEMENT (kr. 25)
TIL EN VENNINNE ELLER VENN

EN TV-TID»

TROEN I PRAKSIS

Slutt på skumringstid og stille fred?

Det er ikke til å komme forbi at «medmenneskelighet» er dagens store løsen i mange kristne kretser. Det er av det som virkelig er «in». Nå er det likevel så at medmenneskelighet er et friskt nytt ord for det gode, gamle begrep «nestekjærlighet». At medmenneskelig nestekjærlighet hører til kristendommens vesen kan det ikke være tvil om. Men det som man med rette kan betvile, ja, som må benektes på det sterkeste er at man med «medmenneskelighet», det som foregår på hva man liker å kalle den horisontale linje, på en vesentlig måte kan beskrive hele kristendommen. Denne utelukkende understrekning av medmenneskelighet som kristendommens hele vesen og totale væren henger nøye sammen med de sekulariserende tendenser i vår tid. Når vi dag etter dag, i aviser og bøker, hører at gudsbevisstheten holder på å forsvinne fra det moderne menneske, til og med at «Gud er død», da er vi et godt stykke på vei mot en «religionsløs kristendom» — hvis det fremdeles skal være noe som heter kristendom. Hvis Gud er i ferd med å forsvinne fra nutidsmenneskenes bevissthet, da er det samtidig intet igjen av den overnaturlige, guddommelige Kristus, og da sitter vi bare igjen med et snilt og godt menneske som heter Jesus fra Nasaret. Og da er Jesus Kristus i beste tilfelle bare en moralsk modell, som Buddha og Confucius har vært det, et høytstående forbilde på nestekjærlighet, gjerne det høyeste om en vil. En opphøyet moralprofessor. Men da ville Kristus være av svært liten interesse for oss, moralprofessorer har det vært fra verdens begynnelse av — og de har ennå aldri frelst et menneske.

Hvis Kristus bare er dette, så er teologien om Kristi uransakelige rikdommer bare oppspinn eller en myte som i høyden kan tjene som symbol på den historiske virkelighet. Og da har det selvfølgelig ingen mening mer å reservere tid for bønn. Til hvem skulle vi da be? Her er det at vi møter et enten-eller. Enten er

ofte velger en misforstått og tverr protestholdning til de ubehagelige spørsmålene som stilles. «Dette vil vi ikke ha noe med å gjøre.» I den katolske kirke oppfordres overbeviste kristne til å gå den motsatte vei: til profesjonelt å engasjere seg i arbeidet for og med de samme massemedia — slik at deres stemme kan bli hørt, side om side med andre.

ANDR.

informasjon, diskusjon og drama som når hjemmet gjennom våre nye massemedia egentlig styrker de kristne idealer. Svaret er kanskje at mediene gjenspeiler vår samtids virkelighet og rører ved alle emner under solen. En av grunnene til at kristne tanker og de kristnes forståelse av en sammenheng og en mening med denne verden ikke finner tilstrekkelig uttrykk i for eksempel TV og radio, er vel at kristne

APPELL TIL JESUITTENE

PAVE PAUL VI rettet den 21. april en inntrengende appell til Jesuitterordenen om å hjelpe og støtte Kirken i den nåværende situasjon. Jesuittene som alltid har ydet en så klok tjeneste i Kirken, må nå igjen på nytt bevise sine evner og sin dyktighet, sa paven.

I en tale til 26 provinsialer i ordenen sa Paul VI at den nåværende situasjon kanskje er avgjørende for Kirkens vitalitet og åndelige liv. Kirkens fremtid kan avhenge av hvilke veier de beste, mest kvalifiserte grupper slår inn på, sa han.

■ De 215 amerikanske biskoper har den 17. april på sin årskonferanse i Houston enstemmig uttalt seg mot avskaffelse av sølibatsbudet i Kirken.

I Brasil viser en undersøkelse som er foretatt av Senteret for religiøs statistikk og forskning at hele 90 prosent av landets geistlighet er mot den nåværende prakti-

sering av det samme bud, dvs. mot at det gjøres forpliktende for alle.

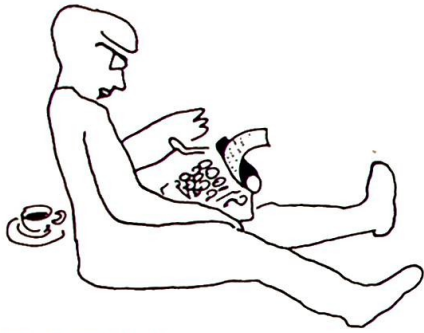
200 prester og legmenn i den hollandske pastoralsynode har drøftet det samme spørsmål under ledelse av kardinal Alfrink. Møtet henstilte til de hollandske biskoper om energisk å ta saken opp på den europeiske bispekonferanse i Chur i Sveits i juli. (KNA)

AV PATER

D. J. BOERS

Kristus Guds enbårne Sønn i ordets bokstavelige forstand eller Han er det ikke. Er Han det, da har det mening å be til Ham. For da er Han Ordet som ble kjød ved sin død og oppstandelse, da har Han ledet menneskene inn i samfunnet med den levende og treenige Gud. Det er dette, vesentlig dette, som er kristendommens hjerte. Og om dette er så, da må man også si at alt som minsker vårt direkte forhold til den treenige Gud, det som en kaller kristendommens vertikale

(Forts. s. 146.)

ET NYTT TI-ÅR

■ I et fjernsynsprogram nylig pratet tidligere statsminister Einar Gerhardsen og hans yngste sønn Rune åpent om generasjonsmotsetningene dem imellom politisk. Var alle små sammenstøt mellom en far og en sønn om disse spørsmål preget av slik tillit og vilje til gjensidig respekt var det knapt noen sak. Krassere, helt utmerket satt på spissen kom den svenske skuespilleren Ernst Hugo Järegårds reprise på en annen samtale mellom farsan og avkommet — komisk full av de vanlige uttrykk om manipulasjoner og det tragiske borgerskap.

Gerhardsen og hans sønn kom inn på et konkret problem de så forskjellig på: militærtjenesten og norsk sikkerhetspolitikk. Den gamle politiker hadde opplevd nazitidens terror og overgrep, det hadde bestemt hans standpunkt. Sønnen hadde ikke slike erfaringer — og var for såvidt like god optimist som sin far antagelig var — før krigen. Et annet sted i dette nummer av St. Olav rører vi ved Stalintidens terror og de store utrenskningene i Sovjet i 1936—38, og vi påpeker at dette er den tunge arv dagens venstrestremister (langt til venstre for Rune) dras med. Skjønt, «dras med»? De har heller ingen minner om «fjerne» djevlespill, utviklingen går så fort at vi snart sitter på hver vår planet og strever med familiefelleskapet.

Reiulf Steen, partifelle av familien Gerhardsen har i Aktuell (26. april) noen tanker om fortidens arv og sinnets frihet:

«Nå skal vi snart forlate dette 10-året, et 10-år som på så mange måter gjorde opprør mot det foregående, opprør mot 50-årenes etablerte mønster. Både nasjonalt og internasjonalt er frontene kommet i bevegelse. Det er ikke vanskelig å konstatere at vi lever i oppbruddets tid. Langt vanskeligere er det å forutsi hvor vi beveger oss hen. En ny generasjon er marsjert inn på arenaen. Det er en generasjon som ikke har erfart verdenskrigen. Ja, mange av dem er blitt voksne etter 1950-årene, den kalde krigens 10-år. Denne generasjonen har ennå ikke funnet sin vei. Hittil har den hatt nok å gjøre med å protestere mot det bestående. Vil den bevege seg videre fra denne protestholdning, og bli i stand til å presentere nye ideer for samfunnsutviklingen? Det vet vi ennå ikke, men den burde ha gode muligheter. I hvert fall skulle denne generasjon vite god beskjed om hva den bør være på

ONSDAGS- BLIKKET

vakt imot. Den må avsky de gamle dogmene, for de har alle spilt falitt. Det gjelder liberalismen og det gjelder kommunismen. Den må ikke søke sine forbilder i fortiden, men skape sine egne forbilder. Den bør ha sett at det kreves mot for å være fri, og derfor ruste seg for friheten — og med det tenker jeg selvfølgelig ikke på slagordet frihet, men på sinnets frihet.»

«UTOPIA»

■ Leif Panduro har i sin «søndagsspalte» i Politikken (27. april) noen milde betraktninger om den opprørske del av denne nye generasjon:

«UNGDOMSOPRØRET er på forsiderne . . .

Som en ung oprører sagde til mig: Vi har fået mere presse på aktionen ved Sonning-prisuddelingen, end du har fået ved samtlige dine skrivelser!

Derved accepterede han pudsigt nok den «kapitalistiske» presses terminologi — der skal presse på! Jeg svarede spagfærdigt, at jeg sagtens kunne få endnu mere presse. Jeg kunne bare sprænge Rådhusårnet i luften!

Men sagen drejer sig selvfølgelig om andet og mere end presseomtale — den drejer sig om selve sagen!

Den gode gamle drøm om Utopia! Drømmen er ikke så lidt smukkere end de metoder, oprørere og håndhævere benytter mod hinanden, og som de forbløffende samstemmigt udelukkende tillægger hinanden.

Den slags kan godt gøre en og anden en smule betænkelig ved situationen og navnlig, hvad den kan udvikle sig til.

Men hvis man ellers selv har været ung engang og i øvrigt kan huske, man var det, så kan man godt have en hel del sympati tilovers for nutidens oprørere.

Vi drømte også om at gøre den gamle, grimme, ufri verden ny, smuk og kærlig.

Det lykkedes os som bekendt ikke. Jo, vores del af verden er blevet en hel del rigere, men absolut ikke kønnere og slet ikke kærligere.

Ungdomsoprøret i min generation havde ellers chancen. Vi var temmelig mange oprørere, vi havde bunker af våben, vi arbejdede fortrinligt sammen, og vi var navnlig veltrænede i udenomsparlamentariske aktioner!

Men da det kom til stykket, foretrak vi trods alt parlamentarismen! De fleste af os, i hvert fald!

— — —»

Hvorfor foretrak Panduro og hans jevngamle stort sett parlamentarismen? Har ikke det også noe å gjøre, som han antyder, med erfaringer? Disse baktalte og skammelige erfaringer som vi «tilråskomne» dras med . . .

«UTOPIA II»

■ «Udenomsparlamentarismen» er registrert, også i Panduros deilige Danmark. Og en av talsmennene for en slik «intellektuell geriljakrig» er en herre ved navn Stig Juul Hesselaa. I samme avis som Panduro, på samme stille søndag noterer han med en viss stolthet de «aktioner» som er foretatt:

«De psykologistuderendes besættelse af lokaler på Københavns Universitet.

Besættelsen af Filmskolen.

Aktionen under Københavns Universitets årsfest.

Medicinernes medvirken ved fakultetsmøder på Københavns Universitet.

Hvad er der så kommet ud af disse aktioner?

Det er meget vanskeligt at svare på, men meget taler for, at psykbesættelsen virkelig gav resultat.

Denne aktion satte gang i de forhandlinger, der førte til øget medbestemmelseret for de studerende.

Den havde de fået alligevel, vil nogen sige. Sikkert, men nok ikke så hurtigt.

Besættelsen af Filmskolen endte i ingenting, og en af grundene hertil var nok, at aktionisterne — eller kommunarderne, som de kaldte sig — faktisk ikke anede, hvad de skulle stille op med skolen, da de havde besat den.

Finn Ejnar Madsens aktion under Universitetets årsfest må betragtes som den mest præcist gennemførte. Madsen erobrede talerstolen midt under festen og benyttede lejligheden til at fortælle en stor del af de tilstedeværende, at de var uvelkomne.

Baggrunden var, at Madsen og en række med ham ikke kunne forstå, at f. eks. militæret skulle være repræsenteret ved årsfesten.

Om der kom noget ud af det, vides ikke endnu. Det vil først kunne ses ved næste årsfest.

Hvad medicinernes indtrængen på fakultetsmøder angår, er der endnu ikke klarhed over, om den kommer til at medføre «offentlige» fakultetsmøder, men det afgøres i nær fremtid.»

Man må igjen ha oss undskyldt. Det er noe svakt komisk over disse affærene —

og det var vel ikke studentenes mening?

Det skulle vel ikke virke som om en privilegert klasse hadde noen storartede fridager?

«MANCHESTER-TANKER»

■ Vel, man skulle jo helst se det positive i det som skjer — det er klart positive trekk i de unges opprør og uvilje til blindt å godta gamle løsninger. Men det «atmosfæriske trykk» kan bli tungt på hodet, en regnværsdag i slutten av april folte ihvert fall denne signaturen det slik. Det fikk meg til å tenke på Manchester i november med tåke og brødpuddinger — jeg støtter konsekvent fotballag fra den byen fordi jeg synes de har det så fælt. De fortjener sandelig en seier, tenker jeg. (Pater Arno burde også tenke på den måten.) Men det var altså en bestemt regnværsdag i Oslo som fikk meg inn på dette. På Jernbanetorget sparket en gutt på tolv, tretten år en litt mindre, tykkfallen fyr brutalt i ryggen mens han skrek: Løp, løp. Flirte av meg da jeg forsøkte å gjøre noe. Avisoverskriftene i kiosken inne på stasjonen fortalte bare om en tilsynelatende vanvittig verden — selv Berlingskes intervju med fru Blaisberg som erklærte at hennes manns nye hjerte «slo henne ihjel» virket bare grøssende.

Og så, en halv time senere, i messen, drar man nok fremdeles med seg motvilje og dumme tanker inn til de hellige handlinger, det tar tid å bli kvitt ting som er sagt og fordoblede misforståelser. Man tenker noe om at nå må en ta rev i sei-

RØSTER I KIRKEN

HVORFOR?

«Hvorfor er livet så vanskelig? Ja, for det er det. Det er vanskelig på samme måten som skyggen følger lyset. Når en har levd en stund uten å flykte inn i en eller annen isolasjon som i et tilfluktsrom, vil det med påtrengende makt bli klart at livet ikke bare er vanskelig, men at også dette er det normale.

Livets vanskeligheter er ikke bare hendelige uhell som kan unngås ved hjelp av en smule omtenkksomhet. De er ikke til å unngå. Enten drages vi inn i vanskelighetene selv, eller vi får del av dem i kraft av den sammenheng som binder oss sammen med andre mennesker og deres problemer. På en måte kan jeg nok finne et tilfluktsrom hvor jeg kan trekke meg tilbake med min egen forholdsvis fredelige tilværelse. Men da bryter jeg solidari-

lene. Legge alle nyheter og fine artikler til side til mandag morgen, kanskje lese boken Edith Stein skrev om Johannes av Korset, forsøke å samle seg. Langsomt og ganske ufortjent kommer roen, følelsen av at sammenhengen fremdeles er der. Så kort eller så lenge som Gud lar en knele med den følelsen. Snart etter er uværet der igjen, krisen, utryggheten. Man snapper opp en spydig bemerkning hundre meter fra kirken, slites ned igjen av en guffen og sur vind på trikkeholdeplassen. Farven på en dress i en butikk får en

stakkar til å tenke på brødpuddingen i Manchester.

Gud bevare oss fra å drukne i dagens forvirring og frykt og vold, tenker jeg svakt. Man burde skrive noe mer fornøytig og sindig enn dette som avslutning på «Blikket» kanskje, men . . .

Helt dristig velger jeg et fotballbilde som illustrasjon. Heia Manchester.

For sent oppdager jeg at den ene fotballspilleren praktisk talt sparket den andre i ansiktet.

ANDREAS LEGMANN

teten med de andre, jeg bryter medmenneskelighetens hellige livslov. Følgen av dette er en indre forfrysning. Vil jeg være meg selv nok, og slik bryte den menneskelige sammenheng med de andre, fryser jeg etterhvert inne i den sjelelige kulde som alltid kommer når medmenneskelighetens varme stenges ute. Da blir livet ikke vanskelig, bare håpløst og meningsløst, stengt inne i en selvisk lykkes festning, eller riktigere sagt, fengsel.

Enten vi lider selv, eller vi lider med andre, slipper vi ikke unna det faktum at livet er vanskelig. Hvorfor? Årsaken er at hele vår tilværelse er gjennomrystet av en total krig mellom Gud og Satan. Det er kanskje dristig sagt. Men overalt møter vi den oppfatning at der i tilværelsen er to motsette makter i kamp med hverandre. Denne erkjennelse er så almen at praktisk talt alle religioner og alle livsoppfatninger regner med denne motsetningen. Vi ser det jo: Godt og ondt, sannhet og løgn, rett og urett, kjærlighet og hat. Vi kan naturligvis pakke det hele inn i ubestemte talemåter og snakke om det destruktive prinsipp i motsetning til det konstruktive. Her uttrykker jeg det ut fra vår kristne tro og kaller det en krig mellom Gud og Satan. — — —»

(Fra «Helligdag».)

ITALIENSKE PROBLEMER

«I själva verket är fallet L'Isolotto ett tecken — förvisso på florentinskt sätt — på ett spänningsförhållande i vilket den italienska kyrkan befinner sig idag. Olika faktorer samverkar till denna spänning. Framför allt har de kyrkliga strukturerna mer eller mindre blivit desamma som före konciliet. Därutöver har mentaliteten hos biskopar och präster i allmänhet inte väsentligt förändrats. Dvs. de nya verkligheterna som gör sig märkbara även i den italienska kyrkan betraktas i en förkonciliär anda. Så betonar man auktoritetsprincipen utan att den får sin balans genom gudsfolkets medansvar. Visst talar man mycket om lekmännens ansvar och i många stift har man skapat pastorala råd. Men lekmännen känner sig i praktiken ännu utestängda från ett verkligt och ansvarigt deltagande i de avgöranden som berör hela kyrkans gemenskap i Italien. Slutligen påverkas situationen av nya ideer, som i allmänhet importerats från andra länder och som vinner gehör framför allt hos de unga som på det kristna planet är mest engagerade och hos de unga prästerna. I hela landet har talrika «spontana grupper» bildats utanför de katolske organisationerna, ja i opposition mot dessa. I

(Forts. s. 143.)

PÅ NORSK I HØST

Forlagene kommer med noen spennende oversettelser i høst:

Først skal nevnes John Updikes roman *COUPLES*. Den har ikke bare vært forfatterens gjennombrudd (etter mange *loven de ting*) på det store amerikanske marked — man merker også på kritikerne at dette er en nærgående bok. I en fredelig liten by, Tarbox, Mass., hvor fuglene kvitrer og blomsterhavene skamroser livet utspilles en «lek» om godt og ondt mellom en del gifte par av solid middelklasse. Det er et sted hvor mennene har litt for god råd, kvinnene litt for god tid og alle litt for mange drinker — og hvor de gamle puritanske idealer avløses av noe helt annet.

Kvinnen i Bibelen som beskyldes for ekteskapsbrudd ville være i sikkerhet i Tarbox, skriver en anmelder. De gamle normer gjemmes i halvtomme kirker hvor prester forteller samfundets støtter om en Kristus «som tilbyr oss sikkerhet, til fire og en halv prosents rente . . .» Updike legger i uttalelser om boken ikke skjul på hva som har vært hans hensikt. «Det har vært pratet en hel del om at elskov og sex kanskje er det nye grunnlaget for vår moral. Jeg tenkte jeg skulle stille spørsmålet om dette er ønskelig.»

Det er Gyldendal som sender ut dette verk om «det protestantiske Amerikas» moderne dilemma.

På Cappelen kommer oversettelsen av William Styrons *THE CONFESIONS OF NAT TURNER*, en roman om de farvedes liv i USA i første halvdel av det forrige århundre. Undertegnede har lest originalen og kunne ha lyst til å notere følgende: Snakker vi annet steds på disse sider om «venstreekstremistenes arv», så hører sandelig Nat

ÅGE RØNNING:

DETTE ER VENSTRE-

I slutten av tredveårene førte opplysninger og beretninger om Moskvaprosessene til at ledende norske kulturradikale krefter endelig åpent tok farvel med drømmen om sovjetparadiset. Virkeligheten var for dystert til at det gikk an å drømme.

Det forteller på den annen side en god del om intellektuell hederlighet at det ble innrømmet uten blussel, og at man tok konsekvensene av denne holdning.

Vi kan visst dessverre etterlyse den samme evne til hederlighet og den samme forståelse for enkeltmenneskets skjebne i det Herrens år 1969. Vi har fått andre drømmere.

Nå, slike tanker er nærliggende når man har lest Robert Conquests bok *DEN STORE TERROR* (Cappelen). Man aner jo at mange av dagens venstreekstremister har klart å starte med den arven fra Stalintiden som Conquest forteller om. De har klart å leve med den delvis gjennom bortforklaringer, delvis ved å godta det uhyrlige som skjedde og ved å nikke bifallende til nødvendigheten av terroren.

De oppfører seg som om det ikke hadde vært en tydelig og skjelsettende radikal holdning til dette onde dramaet tidligere. Ja, det virker som om de, beruset av sine slagord, søker nettopp mot det oppgjør som fører denne terror videre i størst mulig målestokk: Stalintidens blodige handlinger går jublende over i Maos hatrevolusjon. Fortiden omfavner nutiden.

Professor John Sannes sier det på en annen måte i sin anmeldelse av denne viktige boken i *Arbeiderbladet* den 22. april når han snakker om *arven*:

«Man kunne innvende at Conquests emne er «mindre interessant». Det som fikk varige følger, var at Sovjet i Stalins tid ble høyt industrialisert og en av verdens to supermakter. Vi kan se at mange faktisk går lenger: Ter-

Turner til høyreekstremistenes arvegods.

En tredje oversettelse — også den fra det amerikanske bokmarked: Philip Roths *PORTNOYS COMPLAINT*. (Cappelen).

For bokvenner kan vi kanskje også registrere utdelingen av The National Book Awards denne våren i Statene:

Den polskfødte Jerzy Kosinski (tidligere omtalt i St. Olav) fikk romanprisen for sin andre roman, *STEPS*. Winthrop D. Jordan fikk prisen i historie med *WHITE OVER BLACK: American Attitudes Toward the Negro 1550-1812*. Blant lyrikere kom John Berryman fremst med *HIS TOYS, HIS DREAM, HIS REST*. Beste oversettelse i 68 ble den amerikanske versjon av Calvinos *COSMICOMICS*.

roren er ikke interessant i seg selv, men den er interessant som middel til industrialisering og militær styrkeoppbygging. (En logisk konsekvens må da være å anbefale eksport av torturister som den beste utviklingshjelp.) Conquest hevder imidlertid at terroren i hvert fall fra 1934, bare var til skade økonomisk og militært, og at Stalins motiv var ønsket om maksimal makt. Han går videre: å anbefale stalinisme som middel til industrialisering er som å anbefale kannibalisme for å rå bot på protein-mangelen. Her reiser han et avveingsspørsmål som kan være vrient for noen hver.

Men for Conquest har de problemer «Den store terror» belyser, en almen prinsipiell interesse helt uavhengig av hvordan det så videre gikk i Sovjet. Og også når vi vurderer følgene av stalinismen, er det våre egne normer

EKSTREMISTENES ARV

som bestemmer hva vi mener er «viktig». For Conquest står konflikten mellom den stalinistiske arv og den liberale og humanistiske tradisjon han selv tilhører, som et sentralt tema i vår tids historie og aktuelle politikk. Han ser «stalinismen», med den store terror, som en logisk og praktisk konsekvens av «leninismen». Han rører ved problemer som nettopp i det siste året har rystet den kommunistiske verden selv.»

Det som skjedde i Russland i Stalin-årene, særlig på tredvetallet, utgjør ett av de uhyggeligste kapitler av det 20 århundres historie, sier forlaget. Så sant. Det betyr en del det i et århundre som hverken har vært fredelig eller humanitært, et århundre hvor onde krefter nesten har ridd oss til døde med jevne mellomrom. Politiske mord, arbeidsleire, utrenskninger, parodiske rettssaker og feilslått kollektivisering i jordbruket hører med i de dystre aktene som foregår i Sovjet, iscenesatt med kynisme og brutalitet av Josef Stalin. Og fasitten: Tredve millioner døde, omtrent like mange som det samlede militære mannefall på alle fronter i den annen verdenskrig.

Mange av oss kjente en del til disse tingene fra før av — vi lærte at ordene fra den lærebok i historie som vi brukte på gymnasiet om at Sovjet i 1936 fikk en ny og menneskevennlig forfatning ikke stemte overens med sannheten. Men vi fattet kanskje ikke dette omfanget av galskapen. Så sterkt virker lesningen av de rundt 500 sidene at man til slutt helhjertet føler trang til å slutte seg til en britisk journalists ord om verket:

«Jeg anmoder innstendig enhver som føler seg som et sivilisert menneske om å lese denne mektige og forferdelige, brennende og beherskende, rettferdige og nådeløse, omfattende og detaljerte, aktuelle og profetiske og — fremfor alt — uomgjengelig nødvendige boken.»

Det er selvfølgelig en masse fagre ord på noen få linjer, men jeg tror de holder.

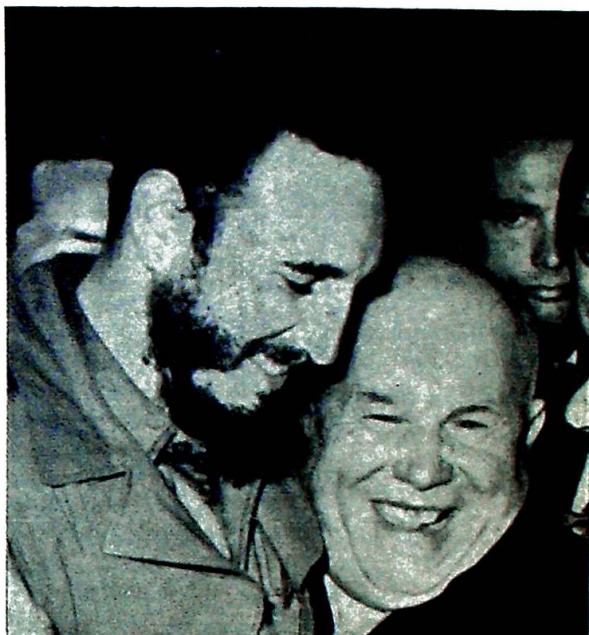
Orwell satte tittelen 1984 på sin roman om et fremtidig totalitært samfunn under Big Brother. Men han visste jo at den nesten utrolige for-

vregning av godt og ondt, av sannhet og løgn i menneskenes sinn begynte i praksis allerede i årene 1936—38 i Sovjet. Og vi vet idag at den ble ført videre i Hitlers nazirike og at den antagelig når et klimaks i dagens uhykelige Kina.

Menneskenes sinn brøt sammen under terroren og håpløsheten og isolasjonen. Conquest beretter om professor Kalmanson, assisterende direktør for Moskvas zoologiske have som først «innrømmet» at han var sabotør — fordi 16 prosent av apekattene i dyrehaven hadde fått tuberkulose. I neste omgang var han villig til å skrive under på at han også var tysk spion. En kineser «medgikk» at han hadde tatt jobb på en sporvogn i Karkow i den hensikt å kjøre på enhver bil med medlemmer av sovjet-regjeringen som måtte komme til å befinne seg foran hans sporvogn.

Men noen komedie var det så men ikke, det var dødsstraff for slike ting.

På fem år ble 98 prosent av de delegerte til partikongressen i 1934 utryddet. 35 000 offiserer mistet livet i politiaksjonen mot de væpnede styrker. Partiorganisasjonene ble knust og ydmyket om og om igjen, hele undervisningssystemet, forskerne, forfatterne, diplomatene — gruppe etter gruppe — ble hensynsløst likvidert. Enten ved skytning i fengselskjellerne — to og to ble sendt ned i dypet med heisen og væpnede NKVD-menn

Fortiden omfavner
nutiden —

— eller de omkom under soningen av 25 år lange straffer i konsentrasjonsleirene i Sibir.

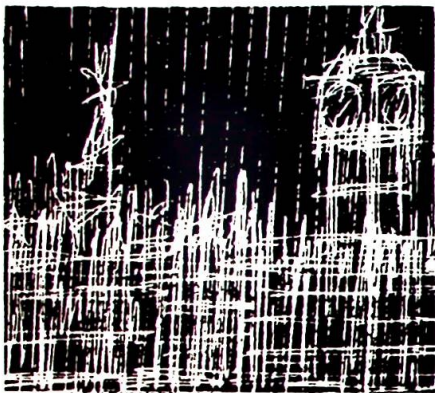
Den høyeste maktelite — menn som teoretisk kunne oppfattes som Stalins rivaler ble tilintetgjort, noen annen måte å betegne det på finnes ikke. Ingen var senere sikre, enten vedkommende nå var medlem av denne elite eller en vanlig arbeider — alle kunne angis. I terrormaskineriet ynglet angiverne, de brølede og brutale terrorister, de avstumpede dødsfabrikk-folkene. Som Arvid Brodersen sier i sitt forord: Bare en visjonær dikterisk fantasi kan forestille seg hva alt dette betyr — det er ikke uten grunn at det nettopp er diktere som Koestler og Pasternak og nå sist Tarsis og Solsjennitsyn som har gitt oss det sanne bilde av Stalinveldets nattside.

Det i dagens situasjon som er ekstra uhyggelig er at så mange unge ikke oppfatter — ikke vil oppfatte — deres tale.

MARIAHOLM

Det nye skolesenteret på Mariaholm innvies den 23. mai. I ukene fremover står bl. a. Legmannsrådets retrett på dagsordenen der ute (11.—15. juni), dessuten er det Juniorleir der 25. juni—5. juli og Nordisk Ungdomssamling 6.—12. juli.

BARN OG SKRIFTE-

«Guds föreställningen bör helt få väcka fria samvetsreaktioner, som betyder längtan efter helighet, snarare än rädsla för skuld.»

Det förefaller som om det på olika håll tagits upp till allvarlig diskussion om det är riktigt att små barn skall bikta, och man överväger tydligen att de skall kunna få gå till sin först kommunion utan att först ha biktet. Man undrar om barnen bibringas skuldkomplex, som senare hindrar deras religiösa mognad.

Skuld känslor tycks vara ofrånkomliga för allt vad människa heter. De är en följd av att människan, och troligen människan ensam, inte är bunden i ett fast instinktivt beteende. Hon beter sig inte stereotypt enligt sin art. Hon är en individ, som formats av arv och miljö till något helt säreget inom arten. Det ger henne en subjektiv upplevelse av valfrihet och därmed skuldopplevelse när hon väljer fel. Bikten bör ju då även för små barn betyda en lättnad, en befrielse från en tryckande skuld känsla. Om man vill befria barnen från skyldigheten att biktas innan de första gången går fram till Herrens bord, så kanske man tar ifrån dem något som tar bort deras rädsla mer än det skrämmer dem.

Det måste nog delvis bero på prä-

ST. OLAV

KATOLSK
TIDSSKRIFT

Arsabonnement kr. 25,—

tens förmåga att ta emot bikten på ett rätt sätt om barnets utveckling skall gå i önskad riktning mot fördjupad upplevelse av skuld, och — i snabb följd — salig befrielse. Det är en utveckling som tar många år i anspråk, för somliga tar det väl nästan hela livet. Det mest effektiva och vanliga hindret i utvecklingen till fria samvetsreaktioner ur vilka människan befrias genom förlåtelsens nåd, är att den naturliga, ofrånkomliga skuldskuld känslan fastnat i skuldkomplex, nämligen fixeringar i infantila skuldupplevelser.

Rädslan för Gud och människor är det som säkrast förvandlar en levande samvetsreaktion till skuldkomplex. Rädslan skapar aggressivitet, vilken i sin tur leder till avståndstagande. Rädslan kan också fixera en människa vid det fruktade föremålet. Rädslan för bikten kan fixera människor vid bikten. Rädsla för Gud gör dem skrupulösa eller driver dem bort från Gud och får dem att tränga bort allt medvetande om skuld, ja de tar avstånd från själva begreppen synd och skuld.

Det måste ju vara det viktigaste i en människas liv att man utvecklas från en liten unge med en rudimentär skuld känsla, som man mest knyter till om man varit lydig mot pappa och mamma, att man tvättat sig och borstat tänderna, om man snattat chockladbitar o.s.v., till en människa som vågar se sin verkliga skuld i ögonen och ödmjukt, tacksamt ta emot förlåtelse. Vilket oerhört ansvar för barnens bikt fäder! Bikten måste ske i en lugn atmosfär, med en klar insikt hos prästen att barnets skuld mer är knuten till föräldrarnas vilja än till Guds vilja. Det finns obilliga föräldrar som kräver för mycket av sina barn. Måste inte bikt fadern då till en viss grad stödja barnet mot föräldrarna? «Jag förstår att det inte är så lätt för dig att göra allt som mamma vill. Du får göra så gott du kan. Mer begär inte Gud av dig.» Barnet måste så småningom lära sig att föräldrarna och Gud inte är identiska och att Gud oftast kräver mycket mindre av barnen än föräldrarna gör, men att Han längtar dess mer efter deras fria kärlek och förtröstan. «Han tänker därpå att vi äro stoft.» Det måste i särskilt hög grad gälla små barn.

En speciell företeelse som rör bik-

ten är att både små och vuxna bikt barn bibringas föreställningen att man måste bikta allt, det vill säga allt medvetet, för att bikten skall gälla. Undanhåller man något skulle bikten bli till dom, en dom som inte prästen uttalar, men som den biktande drar över sig själv. Det är förvisso en allvarlig sak att medvetet undanhålla något. Men rädda människor, framför allt barn, kan inte vara helt ärliga. Skrämseln sitter i dem som en reflex, en broms. Domen de då drar över sig skapar en ohygglig ångest. De kanske någon gång kan bli hjälpta ifrån, men många gånger tränger bort. I stället för ångest blir det symtom på psykiska störningar, eller också får man se att av det änsliga barnet som ej vågade bikta ett snatteri, utvecklas en cynisk gudsförnekare.

Var går gränsen mellan medvetet och omedvetet? På väg till bikten kan man «glömma bort» det viktigaste. Vad är att glömma bort? Är det inte oftast en bortträngning av det man inte vill eller inte vågar komma ihåg. Kan jag rå för det? Vem vet det utom Gud allena? Vet jag det ens själv? «Om än mitt eget hjärta fördömer mig, så är Gud trofast och rättfärdig och förlåter mig alla mina synder.»

Det vore nog skada om «befria»

barnen från bikten. Jag vet mycket litet om hur barnbikten fungerar i praktiken. Mängden av religionsnevroser, mängden av ungdomar som flyr kyrkan, talar dock för att man måste fördjupa kunskapen om hur man leder barn. Vi har ju en omfattande barnpsykiatrisk vetenskap, som skildrar hur barnen får sina psykiska skador. Vi har en stor litteratur om barnårens utvecklingsstadier. Föräldrarna

MÅL

bør læse om de har muligheder. Bikt-fæderna i än högre grad. Kanske gör de det.

«Nej, om än min fader och moder övergiva mig skall Herren upptaga mig» står det i Psaltaren 27.

Föräldrarna, samhället, människors krav förknippas av barnet ofta med det blinda överjaget, men deras gudsföreställning bör helt få väcka fria samvetsreaktioner, som betyder längtan efter helighet, snarare än rädsla för skuld.

RÖSTER I KIRKEN

(Forts. fra s. 139.)

denna atmosfär har fallet L'Isolotto fått sina konturer och sin betydelse. Den är ett alarmtecken som gör den italienska kyrkan uppmärksam på nödvändigheten att snabbare och mera kraftfullt ta upp konciliets impulser till förnyelse.»

(Katolsk Informationstjänst.)

OM KIRKENS LÆRE

«När det rör sig om grundläggande faktiska begrepp, som den andliga personens väsen, skillnaden mellan kropp och själ, viljans frihet, själens

odödelighet, den objektiva motsatsen mellan gott och ont, är endast frågan vad som är sant eller falskt väsentlig. Att i samband med dessa ting tala om en konservativ eller framstegsvänlig inställning är fullständigt meningslöst. Att t. ex. säga: jag håller fast vid viljans frihet, därför att jag är van vid det, därför att allmänna uppfattningen hittills varit att människan är fri, skulle vara lika orimligt som att säga: jag betvivlar den, därför att den hittills har accepterats, därför att tanken inte är «ny», medan dess förnekande däremot är en ny dynamisk idé. Helt annorlunda blir läget emellertid, när det inte bara rör sig om sanningar och värden, som kan godtas av det naturliga förnuftet, utan om religion. Då blir det ännu mera barockt att i fasthållandet vid den uppenbara sanningen se ett utslag av konservatism. Till den katolska trons väsen hör fasthållandet vid den oföränderliga gudomliga uppenbarelsen, liksom övertygelsen att i kyrkan möta en verklighet, höjd över kulturernas uppgång och fall och historiens rytm. Detta faktum undanskymmes dock (något som under namn av «framsteg» leder till ett avfall från tron) genom att man med hjälp av etiketterna «konservativ» — «progressiv» tvingar de troende att bestämma sig för ett falskt alternativ: antingen skall de avvisa varje förnyelse, också den sanna, t. ex. avlägsnandet av sådana element, som genom mänsklig bristfällighet insmugit sig i

kyrkan men som inte är förenliga med dess väsen (överdriven egalism, alltför stor abstraktionism, påtryckning i samvetsfrågor, missbruk av auktoriteten i klostren o.s.v.), eller skall de ansluta sig till «förändringar», «fram-

Forts. neste side

TIL KONFIRMANTEN —
GAVER MED MENING I:

KJÆRLIGHETENS EVANGELIUM

Johannes-evangeliet illustrert av
Jakob Weidemann. Kr. 150,—.

«Vidunderlig bogværk.»
Hans Bendix i Politikken.

«Evangelisk praktverk.»
Erik Egeland i Morgenbladet.

*

DET NYE TESTAMENTE

Oversatt av Erik Gunnes.
Innb. kr. 36,-. Gullsnitt kr. 40,-.

«Et nytt GIV i arbeidet med å
formidle det guddommelige bud-
skap til det moderne menneske.»
Jos Norborg i Nationen.

Bokutstyr til begge bøker:
Hermann Bongard.

ST. OLAV FORLAG

Katolsklede rejer 1969

Sct. Annæ Rejer:

Det hellige Land: 3/7—17/7 — 15 dages flyrejse — Jerusalem—Galilæa — fuld pension — udflygter incl. Pris: kr. 2250,—.

Rejseleder: pater Tage Langsted, København.

Kulturperler: 4/10—18/10 — Firenze—Assisi—Rom — 15 dages flyrejse — fuld pension Firenze og Assisi — ½ pension i Rom — 2 busrundture. Pris: kr. 1195,—.

Rejseleder: pater Laurits Brunicardi, Næstved.

Program og nærmere oplysninger fås hos: lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45. 2300 København S. Tlf. SU 86.

Pastor d'Auchamps Romrejser:

27/5—13/6 — Rom—Assisi—Firenze — 18 dages togrejse — fuld pension. Pris: kr. 1300,—.

Rejseledere: Fru Elise Schwartz med assistance af en præst.

27/6—17/7 — Ravenna—Rom—Assisi — 21 dages togrejse — ½ pension i Rom — fuld pension i Ravenna og Assisi. Pris: kr. 1300,—.

Rejseledere: Fru Elise Schwartz med assistance af en præst.

13/9—28/9 — Rom—Assisi — 15 dages flyrejse — fuld pension. Pris: kr. 1275,—.

Rejseledere: Fru Elise Schwartz med assistance af en præst.

Program og nærmere oplysninger fås hos: Pastor Paul d'Auchamp, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg. Tlf. 690 301.

Den nordiske Valfart med fly til Lourdes:

6/9—12/9 — 7 dages flyrejse. Pris: kr. 920,—. Særpris for syge: Asile Notre Dame. Pris: kr. 730,—.

Gejstlig leder: Msgr. Knud Ballin. Læge og sygeplejersker følger de syge.

Program og alle oplysninger: Fru L. Samson, Barsehøj 25, 2900 Hellerup. Tlf. Ge 6341.

eller: Translatør, C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, 1260 København K. Tlf. PA 2539.

«Bær hverandres byrder», Gal. 6, 2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,
Oslo 3.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	} Bergen
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Tromsø
St. Franciskusøstre- nes Moderhus	
Øyenklinikken	} Trondheim
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Hønefoss
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	
St. Mikals Prestegård	} Lillestrøm
St. Theresia Hosp.	
St. Franciskus Hosp.	} Tromsø
St. Magnus Kirke	
St. Magnus prestg.	} Trondheim
St. Elisabeths Hosp.	
Vår Frue Kirke	} Tønsberg
Bispegården	
St. Olavs Kirke, Bispegården	
St. Olavs kirke	} Tønsberg
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

RØSTER I KIRKEN

steg», i de liberala progressivisternas anda, vilket i själva verket betyder ett övergivande av den katolska tron. Detta falska alternativ döljer helt och hållet det faktum, att det också finns en tredje ståndpunkt, som varken är konservativ eller progressivistisk, den ståndpunkt som intas av dem som tar fasta på koncilietts officiella förklarings- och dess riktiga tolkningar . . . Utöver det falska alternativet . . . finns ytterligare en tredje position . . . Den har som otvetydig grundval tron

att i den av Gud uppenbarade kyrko- läran ingen förändring är möjlig.»

(Fra Robert Brauns omtale av Dietrich von Hildebrands siste bok «Das Trojanische Pferd in der Stadt Gottes». — Svenska Dagbladet 8. april.)

— OG ET DIKT

«Hjelp oss å bli dine medskapere,
lær oss å så livsens frø i ørken og
på stepper,
lær oss å forvandle jorden, ikke
plyndre den,
forøke avlingene, ikke forgifte dem,
la oppfinnelsene fremme befrielse og
og brorskap,

ikke undertrykkelse.

Og siden tiden er kort, nesten ute,
tend en eksplosjon av kjærlighet,
så din Ånd kan virke alt i alle!»

(Den svenske lyrikeren
Ingemar Leckius.)

HYBEL I OSLO

søkes av kvinnelig sekretær.
Tlf. 67 59 80 fra kl. 8—16.

Sidsel Brodersen.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4 - Tlf. 67 23 83
Kontortid 11—13

Alle dager unntatt lørdag

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 20 72 26

Menighetspleien

har midlertidig sitt kontor på St. Josephs
Institutt hver onsdag fra kl. 11—12.

KATOLSK INFORMASJON

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

LITTERATUR:

«ALT GRØNT SKAL FORGÅ»

V i er enormt opptatt av latin-ame- rikanske problemer om dagen — men det er betydelige huller i vår vi- ten om verdensdelen. Og i vårt kjenn- skap til menneskene som bor der. Gyl- dendal presenterer oss i Den gule se- rie nå for en av de mer betydelige syd- amerikanske diktere: Eduardo Mallea, stort sett ukjent her hjemme, men faktisk en 66 år gammel forfatter med et omfattende og rikt forfatterskap bak seg. Oversatt til en rekke sprog. Denne som nå foreligger på norsk, ALT GRØNT SKAL FORGÅ (Todo Verdor Perecera) er beretningen om en kvinnes ekteskap og skjebne i et uttørret og fattig landskap hvor alt vidner om stagnasjon og håpløshet un-

(Forts. neste side.)

ST. SUNNIVA BARNEHAGE

Katolske barn mellom 5 og 6 år som ønskes opptatt i barnehagen august 1969, må innmeldes snarest, da de el- lers ikke kan regne med å få plass. Barn som er 4 år, kan innmeldes. Men i tilfelle mange ansøknings, vil disse plassene bli vurdert særskilt. Helst personlig henvendelse mellom kl. 13 og 14.

SOVJET-SVAR TIL KARDINAL KÖNIG

«Et samarbeide med katolikkene er mulig når det gjelder bestemte, store mål — for eksempel fredsarbeidet, men ikke på det videnskapelige felt,» skriver det sovjetiske bladet Literaturnaja Gazeta som viser til «den avgrunn som er det dogmatiske innhold i religionen».

Artikkelen er en kommentar til en uttalelse av lederen av Sekretariatet for ikke-kristne, kardinal König nylig i et tysk tidsskrift. Her uttalte kardinalen seg om Kirkens ønske om å kunne arbeide for menneskene og fremholdt spesielt her ønsket om et videre samarbeide med de ikke-troende.

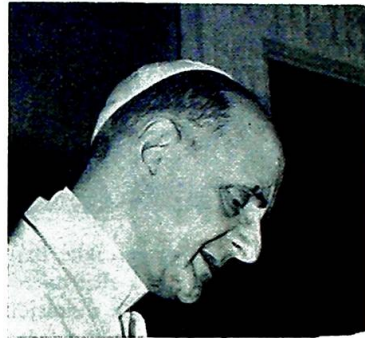
Sovjetbladets kommentar er undertegnet av M. Cedlov som var bladets korrespondent i Roma under Konsilet. Bladet er organ for Sovjets forfatterforening.

■ Paven har utnevnt erkebiskop Domenico Enrici (tidligere delegat i Australia) som ny apostolisk delegat i Storbritannia.

■ Under en audiens i Peterskirken talte paven om Kirkens oppgave i verden. Han sa bl. a. (Katolsk Forums oversettelse):

«Koncilet skal være kjent: Hvem kender det riktig? Mange tror at kende det ved den vage og almene ide, de danner sig derom som en omvæltning, der tager afstand fra fortidens forviklede og tyngende traditioner, og som berettiger til at antage en ubesindig holdning i tanke og gerning, som om det var koncilets rigtige ånd . . .» Blandt mange måder, hvorpå koncilet har beskrevet kirken, fremhæver paven, at koncilet kalder kirken frelsens sakramente (Kirkekonstitution § 48). Kirkens opgave er nemlig «at tage sig af menneskets indre liv, også dette jordiske, for så vidt det har tilknytning til det himmelske kald» (indledning til dekretet om opdragelsen).

«Kirken omvender sig ikke til verden (som nogle i dag tror sig berettiget til at gøre), men den erkender i den aktuelle

socialt virkelighet sit eget livsmiljø, genstand for sin kærlighed og sin tjeneste,» sagde paven videre.

«Kirken anerkender åbent denne timelige virkeligheds egne værdier . . . også når den ikke er døbt, d.v.s. profan, læg, verdslig; også når den er pluralistisk, d.v.s. forskelligartet og i splid med sig selv i den grad, at den truer med at styrte sammen . . . Vi burde meget nøje og omhyggeligt forklare, hvordan det positive syn på de jordiske værdier, som kirken i dag byder sine børn, bliver nuanceret, men ikke afkræftet, ved det, der er rigtigt i det negative syn, som så stor en del af kirkens visdom og askese foreholder os i foragt for verden.»

Og paven slutter: «Vi må bede Herren om at hjælpe os til ikke at være vor tids desertører, men hans riges budbringere.»

«ALT GRØNT - -»

(Forts. fra forrige side)

der grusomt urettferdige menneskekår. Da hun til slutt, sinnssyk, faller sammen utenfor et kapell hvor man aner en inskripsjon i muren: *Ego sum via, veritas et vita har hun på en måte latt seg korsfeste av omgivelsene — og av sin manglende evne til å snakke. De latinske ordene blir en hån- og en mulig forklaring. Efter som man vil forsøke å tolke Mallea.*

—g

STENO HOSTEL

Otto Rudsvej 7, 2300 København S.

Modtager i år igjen gæster fra 27 juni til 10 august. 120 sengepladser. Ideelt for grupper!

Pris kr. 13.— pr. overnatning inkl. morgenmad.

Reserver i god tid!!! — På gjensyn!

FREDRIKSTAD

KÅRE KRISTIANSEN

Fiskeforretning

Telefon 13 190

Byens spesialforretning

Olsson
TRAPÉ OG GULVBELEG

Agentgt. 1 - Tlf. 17 080

Andr. Janne &

Kontormaskiner - Kontorutstyr

Storgt. 4 - Fredrikstad
Tlf. 12 945

C. HANSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tlf. 13 056

FREDRIKSTAD

EDVARDSEN & NORDHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

O. Henriksens Sønner

Aut. Rørleggere og Rørhandel

Etabl. 1904

FREDRIKSTAD

Sentralbord 15 840

OM «RITEN»

Bergman-stykket «Riten» har vært heftig diskutert i det siste. Vi tillater oss å gjengi noen tanker i Carl Fredrik Engelstads artikkel nylig i Aftenposten:

«Den fremste oppgave for massemediene må vel være å sprengre eller i hvert fall utvide den enkeltes eller gruppens nødvendigvis begrensede virkelighetsbilde ved å presentere og tolke andres virkelighet. Øke den enkeltes eller gruppens erkjennelse, og differensiere den, ved å tegne et så allsidig bilde av den totale virkelighet som vel mulig. Dette er faktisk massemedienes eneste chance: å gjøre en mangesidig og komplisert virkelighet tilgjengelig for så mange som mulig. Og gjøre det så inntrengende og overbevisende som mulig — og her står fjernsynsteatret i en særstilling, fordi det gjennom sine kunstneriske virkemidler har muligheter for å trenge ned under begivenhetenes overflate og vise og tolke den individuelle opplevelse av virkeligheten — bygge bro over til det helt personlige, hvor fornemmelsen av å være en «Ø» er aller sterkest.

Men et massemedium som Kringkastingsledelsen kan ikke slå seg til ro med det. Det ligger i selve massemediets art at det ikke kan sende et så sterkt individuelt opplevet «virkelighetsbilde» som «Riten» ut i løse luften og så overlate både det og seerne til sin egen skjebne. Nettopp når det gjelder noe slikt som «Riten», burde fjernsynet sette alle kluter til for å begrunne valget av program og gjøre dets virkelighetsbilde mest mulig fattbart for de hun-

dretusener som med god grunn mener at det de ser på skjermen, også skal angå dem eller i hvert fall si dem noe. Kringkastingsledelsen kan umulig være særlig tilfreds med å sende programmer som får folk flest til å skru av apparatet istedenfor å åpne seg i mottagelighet. Jeg vil nødig tro kringkastingsledelsen inntar en så arrogant og åndshovmodig holdning.

Carl Fredrik Engelstad.

Alfred Hauges reaksjon er ikke bare negativ. Med utgangspunkt i «Riten» foreslår han at NRK tar opp en diskusjon om religionspsykologiske problemer. Jeg finner forslaget ypperlig. Det er saklig velbegrunnet og av vesentlig pedagogisk betydning. Hvis en slik diskusjon virkelig tok opp «Riten» til inngående analyse og drøftelse, ville stykket kunne bli utgangspunkt for en utvidet virkelighetserkjennelse hos alle, uansett hvordan de ellers måtte stille seg til stykket selv. Ut en slik diskusjon bidrar en sending som «Riten» åpenbart til at man forskanser seg i sine egne posisjoner pro og contra.»

TROEN I PRAKSIS

(Forts. fra s. 137.)

linje, alt som minsker tilbedelsen og prisningen av Gud, alt som frarøver kirkens tendommen kunnskapen om og kjærligheten til Gud som han er i seg selv, Kristus har åpenbart Ham angriper kirkens tendommen i selve dens kjerne og endrer dens innhold. Og da er det at Gud rike identifiseres med den historiske Jesus Kristus, vikling og evangeliet med medmenneskelighet. For hvem skal vi da gå til? Hvem har det evige livs ord, hvilken mening har det da i bønner?

Bare kristne i hvem troen har vokst til en meget personlig erfaring og blitt til en integrerende del av deres liv. kristne tilværelses totalitet vil være stand til å se dagens troskrise rett i øynene. Men troen blir kun til en slik kombar erfaring, til en slik vital del av kristne tilværelse på den betingelse at i daglig personlig bønn lærer å kjennetegn Kristi kjærlighet — den som går over alle grenser. For det er så sant som det er sagt av den store tenker og matematiker Pascal som var en enda større kristen: «De kristnes Gud er ikke en Gud som bare er opphav til geometriske sannheter og til elementenes orden. De kristnes Gud er kjærlighetens og trøstens Gud som fyller deres ånd og hjerte som tilber Ham.» Det er derfor et bønnens liv som i fremtiden kan bevare oss fra å gli vekk og drukne i en etisk humaniserende kringtendone som ikke mer kjenner til den direkte, vertikale forhold til Gud. Selv om vi forandres og våre tanker om Gud kan forandres og «eldes som et klesplagg som skifter», så er Gud den samme, Vår Herre Jesu Kristi Gud og Fader og derfor like nær oss og like tilnærmelig som før. Det er også derfor at bønnens form kan forandre seg, mens bønnens vesen er det samme og forblir det samme som før. Det eneste man kan si er at det kanskje for mange blir langt mer vanskelig å be enn før deres bønneliv er ikke lenger støttet av en kristen kultur, men må leves i et bånd desakralisert og sekularisert kulturmiljø.

DRAMMEN	
<p>GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN</p>	<p>GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen</p>
<p> TYRILYS ^{1/8} TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri</p>	<p>ARENDAL</p>
	<p>J. E. PEDERSEN & CO. A/S Arendal Kjøttforretning Tlf. 2360</p>
ARENDAL	
<p>MØRLAND-SKO Tlf. 22 802 Selvvalgsforretning</p>	<p>BYGGMESTER HANS NILSEN Nessel 362 Arendal Tlf. 22 647</p>
<p>ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460</p>	

Desto mer grunn er det til «å våke og be».

Imidlertid er det ikke akkurat Gud som trenger til vårt forsvar. Han kan saktens forsvare seg selv om så skulle være nødvendig. Det er mennesket og sann menneskelighet som må forsvares idag. Og det kan bare gjøres riktig på betingelse av at vi er Guds medarbeidere og tar del i Kristi gjerning som også er Faderens og Helligåndens verk. Men da har vi ikke råd til å glemme hvilken betydning bønnen har nettopp i det å være Guds medarbeidere for menneskenes skyld. Først i den forstand er den som med Kristus skal gå omkring og gjøre alle ting godt mot alle, også en som må følge Herren om og om igjen når Han trakk seg tilbake fra mengden og tilbrakte netter alene i bønn med Gud sin Fader. Dertil kommer at vår kristne forbønns tjeneste sandelig ikke er den ringeste del av vår tjeneste for medmenneskeligheten. Vi har Skriftens ord for dette.

Det som Gud har forenet skal mennesket ikke atskille. I Kristus Jesus er den guddommelige og den menneskelige natur forenet i en guddommelig Person, men på en slik måte at den guddommelige natur ved denne personlige forening ikke blir mindre guddommelig og den

menneskelige ikke mindre menneskelig. Forenet som vi er med Kristus i dåpen har vi i Kristus direkte adgang til Gud i bønnen og til vår neste i medmenneskelighetens mangfoldige tjenester — hvor-

av forbønnens tjeneste ikke er den minste. Hva vi såre trenger til idag er en nyvurdering av den personlige bønn som en nødvendig betingelse for et kristent engasjement i verden.

OSLO

Joh. Weydahl A/s

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE

og
HERMETIKK
en gros

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Privat 55 77 87 - 69 43 72

WITTUSEN & JENSEN A.S

Trykkeri

Kontorrekvisitasystemer

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tlf. 21 69 06

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

SØREN HANSSEN

Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo

Telefon 20 37 24

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernb. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S

ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8

Tlf. 23 02 40

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Pactofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekkert i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Galligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontigent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

Film

«Tre menn i helvede»

De siste årene har vi stiftet bekjent-skap med en rekke filmer med sterk brodd mot krigen. Felles for de fleste er at de konsentrerer seg fremforalt om *individen* og det han må lide som uskyldig offer fanget inn i den umenneskelige krigsmekanisme. Slike filmer — og mange av dem har vært av høy kvalitet — har ikke hatt vanskelig for å oppnå adskillig virkningsfullhet. Det er forholdsvis lett, på avstand, å ironisere over den hule krigsmystikken og avsløre svakhetene ved den nasjonale selvforherligelse; i så måte har engelskmennene i mange filmer vist seg som sin glorverdige fortids mest ubarmhjertige kritikere (— det er vel forøvrig en stund til nordmennene tør ta opp sin egen historie til lignende revisjon). Dessuten, skal det erkjennes at allerede det å få se kampen på nært hold og ikke bare fortelles om den, er den sterkeste propaganda mot krig som tenkes kan. Men nettopp derfor er det viktig at filmskaperen forblir helt ut objektiv i sine virkemidler og ikke faller for fristelsen til å overdrive det som allerede i seg selv eier nesten utålelig slagkraft.

Den nyeste engelske krigsfilm: «*A long day's dying*», oversatt til norsk med tittelen: «*Tre menn i helvede*», tilstreber absolutt ærlighet. Den vil gi oss et nærbilde av krigen slik den virkelig er, en reportasje over den usminkete realitet, bakom all propaganda. Det er en film som vel vanskelig kan tenkes uten de siste års fjernsynsopptak fra krigsskueplasser verden over, der vi får krigens brutalitet og lidelser formidlet i råtilstand rett inn i våre stuer. Virkelighetspreget er der og for tilskueren er det meget sterk kost han får servert, ikke minst fordi handlingen er fortettet og renset for tilfeldigheter.

Filmens første øyeblikk gir, forresten, et merkelig inntrykk av fred. Et herskaps-hus står med lemmer for vinduer, dypt inne i en skog. Haven er overgrodd, en haveurne ligger veltet på plenen, en fugl slår med vingene, ellers hersker stillheten. Så får vi øye på en soldat, så en til — og enda en. Det er tre engelske kommando-soldater, som, i krigens slutfase, har trengt inn på tysk område. Den ventede unnsætning uteblir, og de tre menige vokter, intenst speidende, i forventningen om

Peter Collinsons krigsskildring i farver «*Tre menn i helvede*» (*The Long Day's Dying*) ble belønnet med filmprisen 1968 fra «Office Catholique International du Cinéma» ved festivalen i San Sebastian. Som de tre menn ses her fra høyre DAVID HEMMINGS, TONY BECKLEY og TOM BELL, mens ALAN DOBIE er deres tyske fange.

en eventuell fiende. Plutselig bryter det løs et inferno. Huset rystes av voldsomme eksplosjoner, og så, like plutselig, er det slutt, — tausheten senker seg igjen over det hele. De tre kameratene venter. Med profesjonell effektivitet spenner de granatfeller for den fremtredende fiende. — Så smeller det atter, og langsomt ruller en tysk soldat nedover fra bakkekammen, gjør et par krumspring og er død. Igen blir det stumt. — Slik, avvekslende fra taus forventning til plutselig krise, følger vi dem, fra time til time gjennom den lange dagen, helt til natten og tragedien overmannet de to siste overlevende, en engelskmann og den tyske fangne. «Hvem har seiret?» spør den første. «Vi har seiret,» svarer motparten. Like etter er de begge døde. Krassere kan ved knapt krigens absurditet uttrykkes.

Filmen viser oss krigen avkledd sin anonymitet, redusert til sin egentlige kjerne, en kamp på livet mellom mennesker. Koldt og effektivt forberedes den annens død: granat, maskingevær, kniv, barberblad, syl, — rovdyrklør rede til å rive istykker offeret. Bevisst understrekes hvordan krigen forvandler menneskene til dyr. Paradoksalt nok blir det likevel inntrykket av *menneskelighet* en blir sittende igjen med. Motet, snarrådigheten, utholdenheten, loyaliteten, selve kvaliteten i den enkeltes holdning, gir filmen et drag av heroisme, som muligens ikke var til-siktet. Dette skyldes forøvrig i ikke liten grad, de glimrende prestasjoner fra de fire hovedaktører. Men er filmen så fullt ut objektiv som den gir seg ut for?

E. D.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,
Bitten Sand og Jan Cato Mollestad.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 25 pr. år, kr. 12.50 pr. ½ år. Utlandet kr. 30.

Annonser: 10 dager før utg.dagen.
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.